

GUIA UB PER A L'ELABORACIÓ DEL PROTOCOL PER A LA VERIFICACIÓ DE TÍTOLS DE GRAU

1.- DESCRIPCIÓ DEL TÍTOL

1.1 Denominació

Aspectes generals a tenir en compte:

No hi pot haver-hi nivells d'especialització que no permetin la mobilitat dels estudiants i la flexibilitat curricular

Denominacions clares i que no duguin a confusió sobre el seu significat acadèmic i sobre tot sobre el seu contingut professional

El **CENTRE** proposa la denominació a partir dels criteris generals marcats per la Universitat en el document "Bases reguladores de l'oferta d'ensenyaments de grau a la UB: mapa de titulacions, arquitectura de títols i disseny de plans d'estudis – Grau 090909" aprovat per Consell de Govern el 18 de febrer de 2008

1.1.1 Nom del títol Graduat en.....

1.1.2 Branca

- Branca principal: un mínim de 36 crèdits de matèries de Formació Bàsica de la branca
- Branca secundària (si es vol relacionar el títol amb més d'una disciplina)

1.1.3 Codi UNESCO

La Guia de suport d'ANECA inclou un annex en el que hi ha la llista de codis ICSED per la classificació del títol

1.2 Universitat sol·licitant i centre

La universitat sol·licitant és la responsable de presentar la documentació per a l'acreditació i verificació dels corresponents títols de grau.

Títols de grau de la UB:

Universitat sol·licitant: Universitat de Barcelona
Centre de la UB

Títols conjunts amb altres universitats:

Aspectes a tenir en compte:

El **Vicerektorat competent** defineix els criteris i directrius per proposar títols conjunts interuniversitaris.

En el cas de títols conjunts amb altres universitats catalanes o espanyoles, la universitat sol·licitant serà la universitat que figuri com a coordinadora en el

corresponent conveni i com a responsable de la custòdia dels expedients dels estudiants i de l'expedició i registre del títol.

En el supòsit de títols conjunts amb universitats estrangeres, en tot cas, la universitat espanyola custodiarà els expedients i expedirà el corresponent títol (art.3.4 RD 1393/2007).

És necessari adjuntar el conveni de col.laboració on s'ha d'especificar la universitat responsable de la custòdia dels expedients dels estudiants i de l'expedició del títol. També s'haurà d'indicar el procediment de modificació o extinció del pla d'estudis així com les altres responsabilitats de cada universitat (art.3.4 RD 1393/2007).

Altres universitats participants: caldrà definir tant la universitat com els centres de cadascuna de les universitats participants.

S'ha de presentar una única sol.licitud de verificació i aprovar-la en les diferents universitats participants.

1.3 Tipus d'ensenyament

Presencial
Semipresencial

Aspectes a tenir en compte:

La **Universitat** estableix els criteris per definir ensenyaments presencials, semipresencials (Normativa "La docència semipresencial a la Universitat de Barcelona").

En funció dels criteris definits a la Universitat, el **CENTRE** proposa i l'Agència de Qualitat de la UB informa si s'ajusta a les directrius marcades per la **Universitat**.

1.4 Nombre de places de nou ingrés ofertades (estimació pels quatre primers anys d'implantació)

CURS ACADÈMIC	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
PLACES OFERTADES				

Aspectes a tenir en compte:

El **CENTRE** proposa d'acord amb els **Vicerektorats de Política Acadèmica i d'Estudiants**

Cal fer una JUSTIFICACIÓ on s'ha de tenir la demanda existent actualment, no només a la nostra universitat sinó també a les altres universitats de Catalunya que imparteixen el títol de grau.

En el cas de titulacions regulades per directives europees que estableixin més anys caldrà afegir els anys corresponents a l'oferta de places de nou ingrés (cinc o sis).

1.5 Nombre de crèdits i requisits de matriculació

1.5.1 Nombre de crèdits del títol

240 ECTS, 300 ECTS (farmàcia, odontologia), 360 ECTS (medicina)

Document tramés a revisió dels membres CACG
4 març 2008

A més, caldrà tenir en compte les dades que incorpori el protocol que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha de comunicar a les universitats per a la sol.licitud d'autorització.

La **Universitat de Barcelona** ha definit que un crèdit (ECTS) equival a 25 hores (Doc. GRAU 090909)

1.5.2 Nombre mínim de crèdits a matricular i període lectiu, i en el seu cas normativa permanència

Aspectes a tenir en compte:

El mínim de crèdits a matricular l'estableix la **Universitat** en la seva Normativa de permanència.

La **Universitat** decideix que s'entén per estudis a temps parcial i a temps complet (Doc. GRAU 090909).

El **CENTRE** ho ha de tenir en compte a l'hora de la seva programació.

1.6 Resta d'informació necessària per l'expedició del Suplement Europeu al títol

1.6.1 Branca de coneixement

Informació recollida en el punt 1.1.2 d'aquest document.

1.6.2 Naturalesa de la institució que confereix el títol

Títols UB: Universitat pública

Títols conjunts: la naturalesa de la universitat responsable d'expedir els títols.

1.6.3 Naturalesa del centre universitari en el que s'imparteix el títol

Centre propi o centre adscrit

1.6.4 Professions per les que capacita el títol

a) cas de professions regulades: les que marqui la professió fent referència a aquestes normes

b) altres casos: les que el centre consideri (no pot donar lloc a confusió amb professions regulades i ha de fer referència al perfil professional especificat)

1.6.5 Llengua o llengües utilitzades al llarg del procés formatiu

El **CENTRE** ha d'especificar les llengües que s'utilitzaran al llarg del procés formatiu a més la UB farà una referència general en tots els títols de grau: "En el pla docent de cada assignatura i grup s'especifica la llengua en que s'imparteix".

2. Justificació de la implantació del títol

2.1 Justificació del títol proposat, argumentant l'interès acadèmic, científic o professional

Tal com indica la GUIA ANECA, el **CENTRE** haurà de descriure:

- *Evidències que posin de manifest l'interès i pertinència acadèmica, científica o professional del títol.*

En aquest sentit, es poden oferir evidències de diferents tipus:

- Experiències anteriors de la universitat en la impartició de títols de característiques similars.
 - Dades i estudis sobre la demanda potencial del títol i el seu interès per a la societat. Les dades es proporcionaran des de l'**Agència de Qualitat de la UB** i a partir d'aquestes dades cal que el **CENTRE** faci la justificació
 - Relació de la proposta amb les característiques socioeconòmiques de la zona d'influència del títol.
 - Justificació de l'existència de referents nacionals i internacionals que avalin la proposta.
- En el cas que el títol habiliti per a l'accés a l'exercici d'una activitat professional regulada a Espanya, s'ha de *justificar l'adequació de la proposta a les normes reguladores de l'exercici professional vinculat al títol*, fent referència expressa a dites norma

- *Inserció laboral*

Es important tenir en compte:

- els estudis realitzats pel centre
 - els estudis realitzats per AQU: <http://www.aqucatalunya.org>
 - els estudis realitzats per ANECA: <http://www.aneca.es>
 - altres estudis realitzats (p.e l'estudi REFLEX)
- Altres evidències que el **CENTRE** vulgui incloure

2.2 Referents externs a la Universitat que avalin l'adequació de la proposta a criteris nacionals i internacionals

Amb justificació de cadascun dels referents que indiqueu:

- Llibres blancs d'ANECA: cal indicar de quin es tracta
- Plans d'estudis d'universitats espanyoles: cal indicar quines i perquè son un referent
- Plans d'estudis d'universitats estrangeres: Cal indicar quines i perquè son un referent
- Informes d'associacions o col·legis professionals nacionals o internacionals: cal indicar quines i adjuntar els informes corresponents
- Altres referents que es vulguin incloure

Per exemple

<http://www.qaa.ac.uk/academicinfrastructure/benchmark/default.asp>

<http://www.chea.org/default.asp>

<http://www.unideusto.org/tuning>

2.3 Descripció dels procediments de consulta interns i externs utilitzats per a l'elaboració del pla d'estudis

Cal una descripció de totes les consultes que el Centre ha fet per l'elaboració del títol (estudiants, Consell assessor, professionals, associacions.....) i el procediment que ha dut a terme per el seu disseny i posterior aprovació

3. Objectius i competències del títol

3.1 Objectius i competències del títol

3.1.1 Objectius generals del títol

El **CENTRE** ha d'especificar quins són els objectius generals, és a dir, l'orientació general que es desitja donar en el títol.

3.1.2 Competències generals i específiques exigibles per atorgar el títol

En aquest apartat, s'ha d'incloure una descripció de les competències generals i específiques que han d'haver adquirit els estudiants durant aquests estudis.

Aquestes han de ser coherents en la incorporació dels titulats a la vida laboral dins d'un perfil o perfils professionals determinats en l'apartat 1.6.4.

Segons el que indica la Guia d'ANECA cal tenir en compte també:

- a) Les competències generals s'han de definir tenint en compte els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics.
- b) Les competències definides han de ser avaluables. Per a això, la manera en la qual s'expressin les esmentades competències ha de permetre la identificació de resultats d'aprenentatge que puguin observar-se i mesurar-se.

▪ Competències generals:

D'acord al Marc Espanyol de Qualificacions per l'Educació Superior (MECES) s'ha de garantir que els estudiants:

- Hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi;
- Sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

- Tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica;
- Puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat;
- Hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

La **Universitat** estableix, a títol orientatiu, les competències transversals comunes de la UB.

▪ **Competències específiques:**

Pel que fa a les competències específiques que ha d'elaborar el **CENTRE**, alguns referents a tenir en compte a l'hora de la seva elaboració poden ser:

- Llibres Blancs: <http://www.aneca.es>
- Projecte tuning: <http://www.unideusto.org/tuning/>
- Xarxes temàtiques europees: http://ec.europa.eu/education/index_en.html
- **Subject Benchmark Statements" (pàgina molt aconsellable):** <http://www.qaa.ac.uk/academicinfrastructure/benchmark/default.asp>
- "Bologna Handbook": <http://www.bologna-handbook.com/>

Des de els Vicerectorats de l'Àrea acadèmica es promouran cursos pels responsables de les titulacions, amb el suport de l'ICE

4. Accés i admissió d'estudiants

4.1 Sistemes d'informació prèvia a la matriculació i procediments accessibles d'acollida i orientació als estudiants de nou ingrés per facilitar la seva incorporació a la Universitat

El **CENTRE** ha d'especificar:

- Vies i requisits d'accés (les legalment establertes)
- Perfil d'ingrés recomanat pels futurs estudiants
- Procediments sobre els canals de difusió que s'empraran per informar als alumnes sobre la titulació, sobre el procés de matriculació i de les activitats d'orientació per a l'acollida dels estudiants de nou ingrés (cal tenir en compte les **directrius generals de la Universitat per aquests temes**)

4.2 Criteris d'accés i condicions o proves d'accés especials

Només els **CENTRES** que imparteixin titulacions en les quals la llei permeti realitzar proves d'accés.

Aquests criteris o proves especials han de ser aprovats pel **Consell de Govern de la Universitat** i s'ha d'especificar el procediment i la normativa d'aplicació.

4.3 Sistemes de suport i orientació dels estudiants un cop matriculats

A partir de la normativa general de la **Universitat (PAT)**, el **CENTRE** ha de preveure accions per orientar als estudiants al llarg dels seus estudis.

El **CENTRE** també ha de tenir en compte el cas d'estudiants amb necessitats específiques

Cal incloure totes les accions d'orientació i suport que el **CENTRE** te previst realitzar des de que accedeix a la Universitat fins que finalitza els seus estudis.

4.4 Transferència i reconeixement de crèdits: sistema proposat per la Universitat

La **Universitat** és la responsable d'establir la normativa i procediments generals dels sistemes de transferència i reconeixement de crèdits (**Normativa de reconeixement i transferència de crèdits**)

El **CENTRE** haurà de procedimentar els criteris específics dels seus ensenyaments, si s'escau, a partir de la normativa general de **la Universitat**.

Aquests criteris específics s'han d'aprovar per la **Comissió Acadèmica de Consell de Govern**.

5. Planificació de l'Ensenyament

5.1 Estructura dels ensenyaments

A la **Universitat de Barcelona**, de forma general els plans d'estudis s'estructuren en dos nivells: matèries i assignatures

a) MATÈRIA (GRAU 090909)

Matèria

Unitat d'estructuració d'un pla d'estudis que inclou:

- a) L'especificació de determinades competències a assolir per l'estudiant
- b) Continguts d'aprenentatge i criteris metodològics i organitzatius d'avaluació

Cada matèria té assignats un nombre de crèdits

El caràcter de les matèries pot ser:

- Matèries de formació bàsica (incloses en el llistat de matèries bàsiques per cada branca de coneixement, segons el RD 1393/2007).
- Matèries obligatòries
- Matèries optatives

Aspectes a tenir en compte:

Document tramés a revisió dels membres CACG
4 març 2008

A més, caldrà tenir en compte les dades que incorpori el protocol que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha de comunicar a les universitats per a la sol·licitud d'autorització.

Les pràctiques en empresa és una matèria: poden ser incloses en el pla d'estudis de forma obligatòria, definint una matèria obligatòria per tots els estudiants de la titulació (en aquest cas s'ha de contar amb el vist el plau del **Vicerektorat de Política Acadèmica**). En el cas de establir-les optatives per l'estudiant caldrà definir matèries optatives.

El treball fi de carrera és una altra matèria, obligatòria per a tots els estudiants de la titulació.

En el cas d'establir reconeixement acadèmic per la participació en les activitats de representació estudiantil en òrgans de govern, activitats culturals, activitats solidàries i de cooperació o activitats esportives s'ha de definir una matèria optativa d'un màxim de 6 crèdits.

b) ASSIGNATURA (GRAU 090909)

Assignatura

L'assignatura és la unitat bàsica de matrícula, programació, desenvolupament i avaluació docent que forma part d'una matèria

Cada assignatura té assignats un nombre de crèdits i d'acord amb la normativa de la **Universitat ("Normes reguladores dels Plans Docents de les assignatures per als ensenyaments de la UB segons les directrius de l'EEES")**, tota assignatura ha de tenir associat un Pla Docent.

c) MÒDUL (GRAU 090909)

Aquells **centres** que ho considerin poden utilitzar mòduls i estructurar els plans d'estudis en tres nivells: mòdul/matèria/assignatures

Mòdul

Unitat OPTATIVA de programació, desenvolupament i avaluació docent gestionada per un equip docent

El mòdul agrupa diverses matèries i/o assignatures de manera que s'estableix una seqüència formativa a seguir per l'estudiant.

La creació de mòduls pot respondre a itineraris dins la titulació, al treball coordinat de determinades competències o a altres criteris docents.

Equip Docent

Grup de professorat que treballa de manera conjunta o coordinada en la planificació, el desenvolupament i/o avaluació de la docència, bé perquè comparteix la mateixa assignatura, la docència en un mateix grup d'estudiants, o/i imparteix assignatures relacionades temàticament o disciplinàrment

5.1.1 Distribució del pla d'estudis en crèdits ECTS, per tipus de matèria

TIPUS DE MATÈRIA	CRÈDITS
Formació bàsica	
Obligatòria	
Optativa *	
Pràctiques externes	NOMÉS OBLIGATORIES
Treball fi de Grau	
CRÈDITS TOTALS	240 ó 300 ó 360

(*)Nota: Nombre de crèdits ECTS a superar per part de l'estudiant.

Dins l'optativitat s'han d'incloure els crèdits pel reconeixement acadèmic per a la participació en les activitats universitàries que defineix el doc. [GRAU 090909](#). La **Universitat** estableix quines activitats universitàries donen lloc al reconeixement acadèmic.

5.1.2. Descripció de les matèries

- Breu justificació de com les diverses matèries constitueixen una proposta coherent i factible i garanteixen l'adquisició de les competències del títol. En el cas d'una estructura amb mòduls, cal fer una breu justificació respecte als criteris emprats per a la seva estructuració. El **CENTRE** redactarà aquesta breu justificació que es recollirà amb el següent quadre que s'extraurà de les dades incloses en l'aplicació informàtica de títols de grau

Nom matèria	Caràcter (1)	Branca (2)	Crèdits	Nom assignatura	Crèdits	SEMESTRE	COMPETÈNCIES
M1							
M2							
M3							
M4							
M5							

(1) CARÀCTER: Bàsica, obligatòria o optativa

(2) BRANCA: Només en el cas de les matèries de formació bàsica, cal posar la branca.

- Breu descripció de com s'estructura l'ensenyament: possibles itineraris que pot seguir l'estudiant, oferta per als estudiants que opten per una dedicació a temps parcial, etc....

De la mateixa manera que en el punt anterior, de les dades introduïdes pel **CENTRE** en l'aplicació informàtica de títols de grau s'extraurà la informació esquematitzada relativa als diferents itineraris.

La **Universitat** afegirà un text general per a tots els títols de grau fent referència a normativa de permanència, reconeixement de crèdits, i altres requisits generals.

5.2 Descripció detallada de les matèries de que consta el pla d'estudis

Per a cadascuna de les matèries, el **CENTRE** en l'aplicació informàtica de títols de grau introduirà les dades que permetran extraure un quadre com el següent:

Denominació de la matèria		Crèdits ECTS i caràcter	
Durada i ubicació temporal dins del Pla d'Estudis			
COMPETÈNCIES I RESULTATS D'APRENENTAGE QUE L'ESTUDIANT ASOLEIX AMB AQUESTA MATÈRIA			
REQUISITS PREVIS (si calen)			
Assignatura 1 (nom i crèdits)	Assignatura 2 (nom i crèdits)	Assignatura 3 (nom i crèdits)
Activitats formatives amb el seu contingut en ECTS, la metodologia d'ensenyament – aprenentatge i la seva relació amb les competències a assolir per l'estudiant			
Sistema d'avaluació de l'adquisició de competències			
Breu resumen de continguts			

NOTA:

Si en el disseny del pla d'estudis s'opta per incloure mòduls cal afegir un quadre on hi hagi la denominació del mòdul, les matèries i les assignatures

5.3 Planificació i gestió de la mobilitat d'estudiants propis i d'acollida

Aquest apartat s'ha de emplenar a partir de les directrius del **Vicerektorat de Política Internacional i de Mobilitat**.

S'ha d'incloure la informació sobre:

- acords i convenis de col.laboració actius d'intercanvi d'estudiants
- convocatòries o programes d'ajuts a la mobilitat finançats per les universitats o centres participants
- unitats de suport i sistemes d'informació per tot tipus de mobilitat (els que venen i el que marxen fora)
- sistema de reconeixement i acumulació de crèdits

En el cas de títols conjunts, cal justificar l'adequació de les accions de mobilitat als objectius formatius del títol.

6. Personal acadèmic

6.1 Professorat i altres recursos humans necessaris i disponibles per dur a terme el pla d'estudis proposat

6.1.1 Personal acadèmic disponible

El **CENTRE**, a partir de les dades del GRAD ha d'especificar el número de professors de cada categoria i dedicació que es preveu que impartirà el títol de grau.

	Catedràtics	Titulars	Cated. EU	Titulars EU Doctors	Titulars EU No Doctors	Contractats Doctors
Temps complet						
Temps parcial						
TOTAL						

	Ajudants Doctors	Ajudants	Associats	Cated.CAT	Agregat	Lector
Temps complet						
Temps parcial						
TOTAL						

6.1.2 Personal de suport disponible

	Funcionaris	Laborals Fixes	Laborals Eventuals
Secretaria centre i consells d'estudis			
Departaments			
Serveis Generals Facultat			
TOTAL			

6.2 Justificació de l'adequació dels recursos humans disponibles

6.2.1 Justificació de l'adequació de la experiència docent, investigadora o professional del personal disponible per posar en marxa la titulació

En aquest apartat el **CENTRE** ha d'indicar en relació al total de professors de l'apartat 6.1.1:

- % que tenen avaluació positiva de la seva activitat docent
- la mitjana de sexenis
- la mitjana de quinquennis

6.2.2 Mecanismes de que es disposen per assegurar la igualtat entre homes i dones i la no discriminació de persones en discapacitat

La **Universitat** redactarà un text general per a tots els títols de grau.

7. Recursos materials i serveis

7.1 Disponibilitat i adequació de recursos materials i serveis

7.1.1 Justificació de l'adequació dels materials i serveis disponibles

- Justificació dels mitjans materials (aules, laboratoris, llocs a la biblioteca, altres serveis, criteris d'accessibilitat, etc...) que demostrin una adequada dotació d'equipaments i infraestructures.
- El **CENTRE** haurà d'especificar:
 - Nombre aules i la seva capacitat
 - Nombre laboratoris disponibles i la seva capacitat
 - Nombre llocs a la biblioteca
 - Altres serveis que proporciona el centre
 - Serveis per els discapacitats (accessos.....)

A més, caldrà tenir en compte les dades que incorpori el protocol que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha de comunicar a les universitats per a la sol.licitud d'autorització.

7.1.2 Mecanismes per realitzar i garantir la revisió i manteniment

La **Universitat** inclourà el següent text general per a tots els títols de grau: "La informació d'aquest apartat està inclosa en l'AUDIT"

8. Resultats previstos

8.1 Valors quantitatius estimats per la tasa de graduació,abandonament i eficiència

L'**Agència de Qualitat de la UB** proporcionarà les dades relatives a aquest apartat i caldrà que el centre les revisi i confirmi o modifiqui.

8.2 Resultats de l'aprenentatge

La **Universitat** inclourà un text general per a tots els títols de grau per a aquest apartat.

9. Sistema de Garantia de Qualitat del títol

PROGRAMA AUDIT

10.- Calendari d'implantació

10.1 Cronograma d'implantació de la titulació

Cal tenir en compte la **normativa de la Universitat** sobre implantació i extinció dels plans d'estudis

Possibles models d'implantació d'un títol de grau (*):

Document tramés a revisió dels membres CACG
4 març 2008

A més, caldrà tenir en compte les dades que incorpori el protocol que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha de comunicar a les universitats per a la sol.licitud d'autorització.

- Curs a curs: implantació en quatre anys
- Dos cursos el primer any i curs a curs els altres dos cursos: implantació en 3 anys
- Dos cursos el primer any i els dos cursos següents l'any següent: implantació en 2 anys
- Tot el títol de grau complet: implantació en un any

(*) En el cas de títols de grau de més de 240 crèdits (5/6 anys) caldrà adaptar aquests models a la seva duració.

La **Universitat** decideix els criteris generals pels casos abans esmentats.

10.2 Títols que s'extingeixen per la implantació del corresponent títol i procediment de reconeixement dels crèdits (antiga adaptació)

Títols (llicenciatures/diplomatures/engineereries/engineereries tècniques) que s'extingeixen.

Taula de reconeixement entre títol que s'extingeix/títol de grau segons model proposat pel **Vicerektorat de Política Acadèmica**.